

رىزۋانگۈل يۈسۈپ

قىزارغان ھەپتە

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

رىزۋانگۈل يۈسۈپ

قىزارغان سەھرا

(ھېكايىلەر)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书记录(CIP)数据

مەسئۇل مۇھەررىرى : ئازاتگۈل ئاتاۋۇلا
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى : ئەكبەر سالىھ

قزارغان سەھرا

رىزۋانگۈل يۈسۈپ

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى ۋە تارقاتتى

(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 No)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى كومپيۇتېر بۆلۈمىدە تىزىلدى

(شىنجاڭ شىنخۇا 3 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى)

فورماتى : 787×1092 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى : 8.75 قىستۇرما ۋارىقى : 2

2000 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى

2000 - يىل 8 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تراژى : 3,000 1

ISBN7-228-05870-4/1 • 2164

باھاسى : 10.50 يۈەن

图书在版编目(CIP)数据

红遍乡村:维吾尔文/热孜莞古丽·玉苏甫著。—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2000.8

ISBN7—228—05870—4

I. 红… II. 热… III. 小说—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I247.7

中国版本图书馆CIP数据核字(2000)第63739号

责任编辑:阿扎提古丽·阿塔吾拉

封面设计:艾克拜尔·萨里

红遍乡村(维吾尔文)

热孜莞古丽·玉苏甫 著

新疆人民出版社出版发行

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码:830001)

新疆人民出版社微机室排版

新疆新华印刷三厂印刷

787×1092毫米 32开本 8.75印张 2插页

2000年8月第1版 2000年8月第1次印刷

印数:1—3,000

ISBN7—228—05870—4/I·2164 定价:10.50元

مۇھەررىردىن

ئاپتور رىزۋانگۈل يۈسۈپ 1970 - يىل 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنى يەكەن ناھىيە ئارال يېزىسىدا خىزمەتچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن . ئۇ كىتابخۇمار ئاتىسىنىڭ تەسىرى بىلەن ئۆزىدە كىتابنى ، ئەدەبىيات - سەنئەتنى جېنىدىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغان ئېسىل پەزىلەت يېتىشتۈرۈپ ، بالىلىق چاغلىرىدىن تارتىپلا نۇرغۇن كىتابلارنى ئوقۇغان ۋە خەلق ئاغزىدىن داستان ، رىۋايەت ، چۆچەكلەرنى بېرىلىپ ئاڭلىغان . مانا بۇ ئۇنىڭ كېيىنكى ئىجادىيەتتىدە مەلۇم رول ئوينىغان .

ئۇ ئىجادىيەتكە كىرىشكەندىن كېيىن ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىياتى ، رۇس ئەدەبىياتى ۋە غەرب ئەدەبىياتىغا ئائىت نۇرغۇن كىتابلارنى ئوقۇپ ۋە ئۆگىنىپ ، ئۇلاردىن مول بىلىم توپلىغان . ئۇ 1990 - يىلىدىن ھازىرغىچە « قەشقەر ئەدەبىياتى » ، « تارىم » قاتارلىق ئەدەبىي ژۇرناللاردا 20 دىن ئارتۇق پوۋېست ۋە ھېكايىلەرنى ئېلان قىلدۇردى . ئۇنىڭ « شەبنەم » ناملىق ھېكايىسى « 9 - نۆۋەتلىك خائىتەڭرى ئەدەبىياتى مۇكاپاتى » غا ، « سىرلىق ئالما » ناملىق ھېكايىسى « تارىم ئەدەبىياتى مۇكاپاتى » غا ، « جىگدە چېچىكى » ناملىق ھېكايىسى « جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرىنىڭ مۇنەۋۋەر ئەسەرلىرى توپلىمى » غا كىرگۈزۈلدى .

« قىزارغان سەھرا » ناملىق بۇ ھېكايىلەر توپلىمىغا ئاپتورنىڭ 14 پارچە ھېكايىسى ئېلىندى .

ISBN 7-228-05870-6 1·2164

مۇندەرىجە

1	 سىرلىق ئالما
25	 قامغاقنىڭ چۈشى
45	 بەخت
62	 شاماللار كۈيى
83	 يېشىل ئارمان
108	 شەبنەم
137	 ھارغىن تۇيغۇلار
158	 تۈگمەس ناخشا
189	 جىگدە چېچىكى
210	 ئىككى ئارىدا
224	 قۇرۇپ كەتكەن تال
233	 قىزارغان سەھرا
247	 ئېزىتقۇ
266	 خىيال

سرلىق ئالما

ئۇ يىگىت تەڭلىگەن ئالمىغا قول ئۇزاتتى . ئالمىنى ئېلىۋېتىپ ، يىگىتتىن سىز كىم بولىسىز ؟ دەپ سورىماقچى بولۇپ ، نېمىشىقدۇر سورىمىدى ، شۇ تاپتا ئەتراپتا ھېچكىمنىڭ يوقلۇقى ، مەھەللە سىرتىدا ئۆزىنىڭ يالغۇز ئىكەنلىكى تۇيۇقسىز ئېسىگە كېلىپ ، يۈرىكى دۈپۈلدەپ سوقۇپ كەتتى . يىگىتكە رەھمەت ئېيتىپلا ، ئىتتىك مېڭىپ ئۇنىڭدىن يىراقلاشتى . ئۇ ئۆزىنى چۈشەنمەي كەۋاتقاندا ھېس قىلدى ، قولىدىكى گۈپۈلدەپ يۇراپ تۇرغان قىپقىزىل ئالمىغا قاراپ بۇ خىيالنى رەت قىلدى . يىگىتنىڭ ئۆزىگە ئالما تەڭلىگەندىكى تۇرقىنى ئەسلىدى . بۇ ئالمىنى راستتىنلا ھېلىقى يىگىت ئۇنىڭغا بەرگەنىدى . ئۇ مەھەللە سىرتىدىكى باغنىڭ ئوڭ يېنىدىكى چىغىر يولدا كېتىۋاتاتتى ، مۇشۇ باغنى كۆتۈرە ئالغان يىگىت بولسا كېرەك ، دەپ ئويلىدى كۆڭلىدە .

ئۇ ئالمىنى چىشلىدى . ئالما يېڭىلا ئۈزۈلگەندەك ئاجايىپ سۇلۇق ، چۈرۈك ، سۈزۈك ئىدى . قىز ئالمىنى لەززەتلىنىپ يەۋىتىپ ھەيران قالدى . 5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا شېخىدىن يېڭىلا ئۈزۈلگەن بۇنداق ئالمىنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ ؟ ئۇ چىپپىدە توختاپ كەينىگە قارىدى . يىگىت ھېچ يەردە كۆرۈنمەيتتى . قىز ئۆزىنىڭ تاڭ سەھەردە راستتىنلا خاسىيەتلىك بىر چۈش كۆرگەنىگە ئىشىنىپ قالدى ، قولىدىكى ئالمىنىڭ قالغان قىسمىنى ئۇرۇقى بىلەن قوشۇپ پاك - پاكىز يەۋەتتى .

قىز كۈن نەيزە بويى كۆتۈرۈلگۈچە لىق بىر تاغار ئوت ئېلىپ بولدى . يىراقتىن باغنىڭ بۈك - باراقسان يوپۇرماقلىرى كۆرۈنۈپ تۇراتتى . ئەمدىلا چاقناشقا باشلىغان كۈن نۇرى ئەنە شۇ يوپۇرماقلاردىن سرغىغىنىچە كېۋەزلىكلەرگە ، قىزنىڭ مەڭ - زىلىرىگە تۆكۈلەتتى . قىزغا بىردىنلا ئاشۇ ياپېشىل يوپۇرماقلار ئارىسىدا قىزىرىپ پىشقان ئالىملار جۇلالىنىپ تۇرغاندەك كۆرۈنۈپ كەتتى . ئۇ تاغارنى يۇدۇپ ، باغ تەرەپكە قاراپ ماڭدى . باغنىڭ پاكار تېمىنى باغاشلاپ تۇرغان يوپۇرماقلار ئارىسىدا قىپقىزىل ئالما ئەمەس ، ئەمدىلا تۈگمىچىلىك بولغان توك غورلار ماراپ تۇراتتى . قىزنىڭ باغقا كىرگۈسى كەلدى . باغقا كىرسىلا ھېلىقى يىگىت ئۇچراپ قالىدىغاندەك تۇيۇلۇپ ، ئۆز خىيالىدىن خىجىل بولۇپ قىزىرىپ كەتتى . بايا يىگىت ئۇنىڭغا ئالما تەڭلىگەن يەر - دىن ئۆتكەندە يۈرىكى ، پۈتۈن ۋۇجۇدى شۈرىدە ئېرىپ كېتىۋاتقاندا تۇيۇلدى .

— كىچىككىنە ئوت ئالىمەن دەپ مۇشۇ چاغقىچە يىتكەن بارمۇ ؟ تاماق سوۋۇپ قالغىلى نەۋاق ، تېز بول ، تامىقىڭنى يە !
ئۇ ئانىسىغا خارامۇش ھالدا قاراپ قويۇپ قاچىنى قولىغا ئالدى . لېكىن تاماققا كۆڭلى تارتىمىدى . ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئۇ ھېچقاچان ھېس قىلىپ باقمىغان ئاجايىپ نازۇك بىر تۇيغۇ غەدىقلىماقتا ئىدى . ئۇنىڭ يۈرىكىدىكى بۇ تۇيغۇ ئاۋۋال كىچىككىنە ئۇچقۇنغا ، بارا - بارا لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت - ئاتەشكە ئايلىنىۋاتقاندا قىلاتتى . ئۇ يۈرىكىنىڭ ھەتتا پۈتۈن بەدىنىنىڭ ئوت - تەك قىزىپ كېتىۋاتقانلىقىنى سەزدى . بارلىق ھېس - تۇيغۇلىرىدىن ئايرىلىپ قالغاندەك ، ئۆزىنىڭ زادى نېمە بولغىنىنى بىلمەي ، بۇ بىر كۈننى شۇنداق گاراڭ ھالەتتە ئۆتكۈزدى .
ئۇنىڭ كۆز ئالدىغا ھامان قىپقىزىل جۇلالىنىپ تۇرغان

ئاشۇ ئالما كېلەتتى . يۈرىكى نېمىشقىدۇر باغقا تەلپۈنەتتى . باغقا كىرگۈسى ، كىمىندۇر كۆرگۈسى كېلەتتى . ھەر كۈنى سەھەردە خالتىسىنى كۆتۈرۈپ ھېلىقى باغنىڭ يېنىدىن ئۆتكەندە ، يۈرىكى سەل ئارامغا چۈشكەندەك قىلاتتىۇ ، قايتىپ كەلگەندىن كېيىن يۈرىكىنىڭ بۇرۇنقىدىنمۇ بەكرەك كۆيۈۋاتقانلىقىنى سېزەتتى .

قىز بارا - بارا ئۇيقۇدىن ، تاماقتىن قالدى ، چىرايى زە- پىراندەك سارغىيىشقا باشلىدى . بەزىدە ئوت ئالغىلى چىقىپ ، باغنىڭ يېنىدا باغقا تىكىلگىنىچە سائەتلەپ ئولتۇرۇپ كېتەتتى . ئۇنىڭ كۆز نۇرى باغنىڭ پاكار تېمىنى تېشىپ ئۆتۈپ ، باغنىڭ بۇلۇڭ - پۇچقاقلرىغىچە قويماي ئاخىرۇپ چىقىپمۇ ھېچ نەرسىنى تاپالمايتتى . كۈن بويى خارامۇش ، گاراڭ ھالدا يۈرەتتى . پۈتۈن ۋۇجۇدىدىن ، كۆزلىرىدىن ، لەۋلىرىدىن ئوتلۇق ئاھ تۆكۈلەتتى . — توۋا ! سەن نېمە بولدۇڭ ؟ ئەجەب ئۆزۈڭگە ئوخشى- ماي قېلىۋاتسەن ؟ — ئانىسى ئۇنىڭ ھالىدىن ئەنسىرەپ قالغا- نىدى ، — نېمە ئىش بولدى ؟ زادى نېمە بولدۇڭ ؟ بىرەر سىگە كۆيۈپ يۈرمەيدىغانسەن ؟

ئالما ۋەقەسىنى ئېيتىش ئۈچۈن ئۆمەللىگەن ئېغىزى ئان- سىنىڭ كېيىنكى گېيى بىلەن توختاپ قالدى . كۆيۈپ قېلىش ؟ ھېلىقى ئالمىچى يىگىتكە ؟ توۋا ، ئۇ راستتىنلا ھېلىقى يىگىتكە كۆيۈپ يۈرگەن بولسا - ھە ! لېكىن ئۇ زادى نەدىدۇ ؟ قەيەرگە كەتكەندۇ ؟ نېمىشقا قىزنى كۆرگىلى كەلمەيدىغاندۇ ؟

دېرىزىدىن تولۇق كۆرۈنۈپ تۇرغان تولۇن ئاي يۇلتۇزسىز ئاسماندا سۆيگىنىنى كۈتۈۋاتقان تەنھا مەلىكىدەك كۆرۈنەتتى . — مېنى سېغىنىدىڭىزمۇ ؟

قىز يېقىملىق شۈنرلاشتىن چۆچۈپ كۆزىنى ئاچتى . كۆز ئالدىدا تۇرغان يىگىتنى كۆرۈپ ، يۈرىكى شىددەت بىلەن سوقۇپ

كەتتى . يىگىت ئۆزى بىلەن ئاي نۇرىنى بىللە ئېلىپ كىرگەن-
دەك ، ئۆي ئىچى سۈتتەك ئاپئاق نۇرغا تولۇپ كەتكەنىدى . يى-
گىتنىڭ كۆزلىرىدىن ئاي نۇرى ئەكس ئېتەتتى . يىگىت قىزنىڭ
چاچلىرىنى ئاۋايلاپ سىلىدى . پېشانىسىگە ، چاچلىرىغا سۆيىدى .
قۇلىقىغا ئاستاغىنا شۇنچىلىقىدى :

— سىزنىڭ مېنى كۈتۈۋاتقانلىقىڭىزنى بىلىمەن . مەنمۇ
سىزگە ئاشىق ، ئەمما مەن يىراققا كېتىمەن . شۇڭا سىز بىلەن
خوشلىشاي دەپ كەلدىم ...

يىگىتنىڭ ۋۇجۇدىدىن ئالما پۇرىقىغا قوشۇلۇپ ، ئەرلەرگە
خاس ئوتلۇق ھارارەت ياناتتى . قىزنىڭ يۈرىكى بىردىنلا تىلغا
كىرگەندەك بولدى .

— مەن سىزگە ئاشىق بولۇپ قالدىم . سىز ماڭا ئالما
بەرگەن كۈندىن باشلاپ ، مەن سىزنى شۇنداق كۈتتۈم . يول-
ڭىزغا تەلپۈرۈپ ياش تۆكتۈم . ئاخىر سىز كەلدىڭىز ، كەلمىگەن
بولسىڭىز يۈرىكىم كۆيۈپ كاۋاپقا ئايلىنىپ كېتەر ئىدى ...

شۇ مىنۇت ، شۇ دەقىقىدە ئۇلارنىڭ قەلبىمۇ ، جىسمىمۇ ،
روھىمۇ ، قانلىرىمۇ بىرلىشىپ كەتتى . قىزنىڭ ۋۇجۇدى ئاجايىپ
شېرىنلىك ئىچىدە ئېرىپ ، يىگىتنىڭ جىسمىغا سىڭىپ كەتتى .

* * *

— توۋا ، سەن بۆلەكچىلا بولۇپ قاپسەنغۇ ؟ جىن چاپ-
لىشۋالمىغاندۇ ساڭا ؟ نېمىشقا ئۆز - ئۆزۈڭگە سۆزلەپ كۈلۈپ
يۈرسەن ؟

قىز ئانىسىنىڭ سۆزىگە جىلمىيىپ كۈلۈپلا قويدى . ھې-
لىقى كۈندىن ئېتىبارەن ، قىزنىڭ يۈرىكىدە كۆيۈۋاتقان ئوت ،

ئازابلىق تەلپۈنۈشنىڭ ئورنىنى بىر خىل خاتىرجەملىك ، بەخت-
يارلىق ئىگىلىگەندى . ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدىدىن ، تومۇر - تو-
مۇرلىرىدىن كۈلكە تاماتتى . تاڭ شامىلى ئۇنى باغلاپ باغرىغا
باساتتى . باغ تېمىدىن ماراپ تۇرغان يوپۇرماقلار ئۇنى يېقىملىق
شىۋىرلاشلىرى بىلەن لەززەتلەندۈرەتتى . ئەتراپتىن گۈپۈلدەپ
ئالما پۇرىقى كېلەتتى . ئۇنىڭ ھۆسنىدىمۇ ئالما قىزىللىقى ئەكس
ئېتەتتى .

ئۇ بىردىنلا تولۇپ سەمرىشكە باشلىدى . بۇنىڭدىن دەس-
لەپتە ئانىسىمۇ ، ئۆزىمۇ خۇشال بولدى . ۋاقىت ئۆتكەنسېرى ئا-
نىسى قىزىدىكى ئۆزگىرىشتىن ھەيران قالدى . قىزنىڭ گۈلگۈن
چىرايىغا سۇس داغ چۈشكەن ، قورسىقى يوغىناشقا باشلىغانىدى .
— ۋاي ئانامەي ، نېمە كۆرگۈلۈك بۇ ؟ — ئانىسى پېشا-
نىسىگە شاپلاقلاپ ، ئورنىدا نەچچە چۆرگىلەپ كەتتى ، — نە-
لەردە يۈرۈپ پوق يەپ سالغانسەن . ئىست ، قىز بالا چوڭ قىلىپ
گۇناھكار بولدۇمغۇ مەن . نېمىشقا ۋاقتىدا ئەرگە بېرىۋەتمىگەن
بولغىيتتىم ؟ ھۇ نومۇسنى بىلمەيدىغان ، مېنىڭ يۈزۈمنى تۆك-
تۈڭمۇ ئەمدى . ئەرگە تەگكۈچە چىداپ يۈرسەڭ بولماسمىدى .
ئەمدى قانداق قىلىمىز ؟ بۇنداق يۈرگۈچە ئۆلسەڭ بولمامدۇ ؟ مەن
بۇ نومۇسنى نەدە كۆتۈرۈپ يۈرىمەن ؟

قىز ئانىسىنىڭ سۆزىدىن دەسلەپتە ھەيران بولدى . كېيىن
بىردىنلا يۈرىكىدە ، تومۇر - تومۇرلىرىدا ئاجايىپ بىر ھېسسىيات-
نىڭ ئوقچۇۋاتقانلىقىنى سەزدى . قورسىقى تۇيۇقسىز تەۋرەپ
كەتتى . ۋۇجۇدى شېرىن بىر تۇيغۇ تەسىرىدە تىترىگەندەك بو-
لۇپ ، زوق بىلەن قورسىقىنى ئاستاغىغا سىلاپ قويدى .

— بۈگۈندىن باشلاپ ئۆيىدىن تالاغا چىقمايسەن .
قوشنا - قولۇملاردىن سەن نومۇس قىلمىغان بىلەن مەن

نومۇستىن ئۆلىمەن .

قىز ئانىسىنىڭ ئاچچىق سۆزلىرىگە ئۇنسز ماقۇل بولدى .
ئۇ ئەمدى ئۆزىنىڭ راستىنلا باشقىچە ئادەم بولۇپ قالغانلىقىنى
ھېس قىلدى . ئۇنىڭ بەدەنلىرى ، قەدەملىرى بۇرۇنقىدىن نەچچە
ھەسسە ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى . يوغان قورسىقىنى كۆتۈرۈپ ،
بېلىنى ئەگگىنىچە ھويلىدا مېڭىپ يۈرۈشمۇ ئۇنىڭغا ئېغىر كې-
لەتتى . دادىسىنىڭ ھومىيىپ قاراشلىرىنى ، ئانىسىنىڭ ئاچچىق
سۆزلىرىنى قاتتىق ھار ئالغىنىغا قارىماي ، ئۇنىڭ يۈرىكىدە تەس-
ۋىرلىگۈسىز خۇشاللىق ، خاتىرجەملىك ، بەختيارلىق بار ئىدى .
تولۇن ئاي ئاسماندا تەنھا ئۈزۈپ يۈرگەن بىر كېچىدە ،
ئۇنى قاتتىق تولغاق تۇتتى . ئۇ « ئوغلى » نىڭ بۇ دەرىجىدە
« كەپسىز ، تەخىرسىز » لىكىنى ئويلىمىغانىدى . « ئوغلى » ھەر
قېتىم سىرتقى دۇنياغا تەلپۈنۈپ قورسىقىغا قاتتىق ئۆسكىنىدە ،
ئاچچىق ئاغرىق ئازابىدىن تولغىنىپ ، لەۋلىرىنى چىشلەپ قانىتى-
ۋېتەتتى . ئاغرىققا چىدىماي ۋارقىراپ تاشلايتتى . ھاياتىدىن ئۈمىد
ئۈزۈپ ، ئۆلۈمنى ئارزۇلاپ كېتەتتى . ئانىسى ئوچاققا ئوت پۈۋەلپ
سۇ قاينىتىش بىلەن ئاۋارە ئىدى . ئۆي ئىچىنى ئاچچىق تۇتۇن
بىلەن سۇ ھورى قاپلاپ كەتكەنىدى . ئۇدا ئۈچ كۈنگىچە تۇتقان
ئاچچىق تولغاق ئۇنى پۈتۈنلەي ھالىدىن كەتكۈزۈۋەتتى . ئۇنىڭ
تولغىنىش ، ۋارقىراش توڭگۇل ، كۆزىنى ئېچىشقىمۇ ماغدۇرى
قالمىدى .

ئۈچىنچى كۈنى تاڭ سەھەرگە يېقىن ، مەھەللە مەزىنىنىڭ
بامدات نامىزىغا ئەزان ئېيتقان ئاۋازى بىلەن تەڭ ، ئۇنى ھەر قې-
تىمقىدىنمۇ ئاچچىق ، قاتتىق تولغاق تۇتتى . تولغاق دەستىدىن
ئۇنىڭ ھالىسىز بەدىنى سىلكىنىپ لەرزىگە كەلدى . ئاچچىق چىر-
قىراش بىلەن تەڭ ، ئۇنىڭ يۈرىكى كۆكرەك قەپسىدىن شىددەت

بىلەن سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ سىرتقا ئۆزىنى ئاتقاندىك بولدى .
ئۇ بىردىنلا ئۆزىنى قۇشتەك يەڭگىل سەزدى . بالىسىنىڭ
ئىگەلەپ يىغلىغان ئاۋازىنى غۇۋا ئاڭلىغاندىك بولدى . « بالام !
ئوغلۇم ! » ئۇنىڭ ئاۋازىنى پەقەت ئۆزىلا ئاڭلىدى . ئۇنىڭ ئاۋا-
زىمۇ بالىسىدىن بارا - بارا يىراقلاپ كېتىۋاتاتتى . « مەن سىزنى
باشقا بىر گۈزەل دۇنياغا باشلاپ بارىمەن . مەن بىلەن يۈرۈڭ ! »
كىمدۇر بىرى ئۇنىڭغا قول ئۇزاتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ يەڭگىل ئۇ-
چۇۋاتقانلىقىنى سەزدى . ۋۇجۇدى ئاجايىپ راھەتلىنىپ كەتتى .
ئاپئاق بۇلۇنلار ئۇنىڭ يېنىدىلا ئۈزۈپ يۈرەتتى . ياپپىشىل باغۇ
بوستانلارمۇ ، بىپايان قۇملۇقمۇ يىراقتا قالغانىدى . ئۇ باشقا بىر
گۈزەل دۇنيانىڭ ئۆزىنى قۇچاق ئېچىپ كۈتۈۋاتقانلىقىغا شەكسىز
ئىشەنگىنىچە كۆزلىرىنى يىراقلارغا تىكەتتى . ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا
راستتىنلا ئاجايىپ گۈزەل بىر دۇنيا نامايان بولدى . ئاپئاق مانان
قوينىدا سوزۇلۇپ ياتقان بۇ دۇنيا شۇ قەدەر گۈزەل ، سېھىرلىك
ئىدىكى ، گويا تىلىسمات دۇنياسىدەك كىشىنىڭ يۈرىكىنى ، ھېس -
تۇيغۇلىرىنى سېھىرلەيتتى .
— ئانا !

بۇ ئاۋاز تولىمۇ يىراقتىن ئاڭلانغىنىغا قارىماي ، ئۇنىڭ
گۈزەل دۇنيادىن سېھىرلەنگەن يۈرىكى سىلكىنىپ ئەسلىگە
كەلدى . ئوغلنىڭ ئاۋازىنى ئېنىق تونۇدى .
— ئانا ! قايتىپ كېلىڭ ! مېنى تاشلاپ كەتمەڭ !

ئاۋاز بۇ قېتىم تولىمۇ ئېنىق ئاڭلاندى . بۇ ئاۋازدا ئاجايىپ
ئۇلۇغ مۇھەببەت ، كۈچلۈك ئىلتىجا ، بىچارىلەرچە يالۋۇ-
رۇش بار ئىدى .

— بالام ، جېنىم ئوغلۇم ! — ئۇنىڭ يۈرىكى ، تومۇر -
تومۇرلىرى ئېرىپ كەتكەندەك بولدى . يۈرىكىدە ئانىلىق ھېسىد

ياتى شۇنداق تاشقىلىدىكى ، بۇنى ھەرقانداق نەرسىنىڭ توسا-
لىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى .

ئۇ گۈزەل دۇنيادىن ۋاز كەچتى . ئۇنىڭغا ئوغلى قولىنى
كۆتۈرگىنىچە باغرىغا ئىتىلىۋاتقاندا تۇيۇلدى . ئوغلىنىڭ لەۋ-
لىرىنى تەمشىپ ، ئۆزىگە تەلمۈرۈپ تۇرۇۋاتقان ھالىتى كۆزىگە
كۆرۈنگەندەك بولدى . راست ، تېزەك قايتىپ بالىنى ئېمىتىش
كېرەك . ئۇنى باغرىغا بېسىش كېرەك . ئوغلى ئۈچۈن ئۇ بولمىسا
بولمايدۇ . ئۇ دەرھال ئارقىغا ياندى . گۈزەل خىيالى دۇنيا ، ئاپ-
ئاق بۇلۇتلار ھەممىسى يىراقتا قالدى . ئۇ يەنە ئۆزى ياشاۋاتقان
دۇنياغا — ئوغلىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى .

— بالام ! مېنىڭ ئوغلۇم ! — ئۇ كۆزىنى ئېچىپلا بالىسىنى
چاقىردى . ئۆزىگە تەلمۈرۈپ تۇرغان ئاتا — ئانىسىنىڭ سولغۇن
چىرايىغا چوڭقۇر مۇھەببەت بىلەن تىكىلىپ پىچىرلىدى ، — مەن
قايتىپ كەلدىم . ئەمدى كەتمەيمەن .

— خۇداغا شۈكۈر ، ئاخىر كۆزۈڭنى ئاچتىڭ . بىزنى
شۇنداقمۇ قورقۇتقان بارمۇ ؟ — ئانىسى ئۇنىڭ پېشانىسىگە بوشلا
سۆيۈپ قويدى .

— بالام ، مېنىڭ بالام قېنى ؟ ئۇنى ئەكېلىڭلار ، مەن
ئۇنى ئېمىتىمىسەم بولمايدۇ .

— بولدى قىل ! — ئانىسى ئۇنى بوشلا سىلكىدى ، —
بىزگە خاپىلىق تېپىپ بەرگىنى ئاز كەلگەندەك ، سېنىڭ چېنىڭنى
ئالغىلى تاسلا قالدى . ئۇنداق نەس شۇمنىڭ گېپىنى قىلما !

— بالام ، مېنىڭ بالامنى ئەكېلىپ بېرىڭلار ، بالام نەدە ؟ — ئۇ گەۋدىسىنى كۆتۈردى .

— ئاستاراق گەپ قىل ! بۇ رەسۋاچىلىقلارنى قوشنىلار بىلسۇن دەمسەن ؟ ئۆزۈڭنى ئويلىمىساڭمۇ بىزنى ئويلاپ قويساڭ بولمامدۇ ؟ ھېلىمۇ بۇ ئىشلارنى ھېچكىم بىلمىدى . بولمىسا يۈزب مىزنى نەدە كۆتۈرۈپ يۈرەر ئىدۇق . ئەمدى بالانىڭ گېپىنى قىل ماي ئۆزۈڭنىڭ غېمىنى قىل . ئاۋۋال ساقاي ، قالغان گەپلەرنى كېيىن دېيىشەيلى !

— خۇش بوپ كېتەي ، بالامنى ماڭا بېرىڭ ! — ئۇ تاراملاپ تۆكۈلۈپ تۇرۇپ ئانىسىغا يالۋۇردى .

— ساڭا دېدىمغۇ ، بالاڭنىڭ گېپىنى قىلما دەپ ، — ئا-
نىنىڭ ئاۋازىدا ئاچچىق بار ئىدى ، — بالاڭ ئۆلۈپ كەتتى ، تۈ-
غۇلۇپلا تىنىقتىن قالدى . ئۇنى داداڭ يۇيۇپ - تاراپ ، كېچىدە ئاپىرىپ قەبرىستانلىققا كۆمۈپ قويدى .

— ئاھ ، بالام ، ئوغلۇم ! — ئۇنىڭ كۆزىگە قاراڭغۇلۇق تىقىلدى . يۈرىكى قاتتىق زەربىدىن پارتلاپ پارە - پارە بولۇپ كەتكەندەك تۇيۇلدى . ئۆزىنى بىردىنلا ئىنى - جىنىسىز پايانسىز چۆلدە تېنەپ يۈرگەندەك ھېس قىلدى .

— يالغان ، ئۇلار سېنى ئالداپ قويدى ، — ئۇنىڭ قۇل-
قىغا غايىتىن شۇنداق ئاۋاز ئاڭلانغاندەك بولدى . بالىسىنىڭ بايا-
تىنقى ئۇنى چاقىرىغان ئاۋازى قۇلاق تۈۋىدە قايتا جاراڭلىغاندەك بولدى . راست ، ئوغلى ئۇنى چاقىرىمىغانىدى ، مېنى تاشلاپ كەتمە ، دېمىگەنمىدى ؟ ئۇ چوقۇم ھايات ، مۇشۇ دۇنيادا ھېلىمۇ ياشاۋاتىدۇ ، ئۇ ھەرگىز ئانىسىنى تاشلاپ كەتمەيدۇ .

ئانىسى ئۇنىڭغا راستتىنلا يالغان سۆزلىگەنىدى . ئۇ بالى-
سىنى سېغىنىپ شۇنداق كۆپ ياش تۆكتىكى ، ئاخىر ئانىسى ئۇ-

ھەر كۈنى زور ئۈمىد بىلەن چىقاتتىيۇ ، لاسسىدە بوشىشىپ ، ئۆ-
 مىدىسىز ھالەتتە قايتىپ كېلەتتى . يۈرىكىدىكى سېغىنىش
 كۈندىن - كۈنگە كۈچىيىپ باراتتى . ئۇ ئاخىر بىر كۈنى تەۋەك-
 كۈل قىلىپ ، قىيا ئوچۇق ئىشىكتىن باغقا كىردى . ئۇ بۇ باغنىڭ
 كەڭلىكىنى ، مېۋىلىرىنىڭ خىللىقىنى بىلەتتى . كىچىكىدە باغدا
 بەخىرامان ئويناپ يۈرەتتى . ياز كۈنلىرى قېرى باغۋەننىڭ كۆ-
 زىنى غەلەت قىلىپ ، دوستلىرى بىلەن باغنىڭ بۇلۇڭ - بۇلۇڭلى-
 رىدىن مېۋىلەرگە ھۇجۇم قىلىشاتتى . كېيىن بۇ باغلار كىملىرى-
 گىدۇر ھۆددىگە بېرىلدى . ناتونۇش ئادەملەر باغنىڭ بىر قانچە
 يىللىقىنى كۆتۈرە ئېلىپ مېۋىلىرىنى يىغىپ سېتىپ ، يەنە غايىب
 بولۇشاتتى . ئۇلار بالىلارنى ئۇرۇپ - قوغلاپ باغقا يېقىن يولات-
 مايتتى . كىمدۇر بىرى ئاتايىن ئوغرىدىن مۇداپىئەلىنىش ئۈچۈن
 باغ ئەتراپىغا پاكارغىنا تام سوقۇۋالدى . ئەنە شۇنىڭدىن بېرى ، بۇ
 باغ بۇ مەھەللىدىكى كىشىلەرگە ياتلىشىپ كەتتى .
 ئۇ يۈرىكى دۈپۈلدىگىنىچە باغنىڭ نېرىقى چېتىدىكى ئۆي-
 نىڭ ئالدىغا كەلدى . ئۆينىڭ ئىشىكى يېپىقلىق ئىدى . ئۇ ئىشىككە
 تىكىلگىنىچە تۇرۇپ قالدى . مۇشۇ تۇرقى يىگىت ئىشىكنى ئېچىپ
 چىقىپلا قالسا ، ئۆزىگە قاراپ تۇرغان قىزنى كۆرىدۇ . ئۇ ھەيران
 قالار ، شۇ چاغقىچە قىزنى ئىزدىمىگىنى ئۈچۈن نېمە قىلارنى
 بىلمەي قالار ؟ ئۇ بەلكىم قىزغا ئالما ساقلاپ قويغاندۇ ...
 ئىشىك غىچىرىلدى . ئىشىكتە ساڭگىلاپ تۇرغان كىچىك-
 كىنە زەنجىر كۈچلۈك سىلىكىندى . ئۇنىڭ يۈرىكى كۆكرەك قە-
 پسىگە شىددەت بىلەن ئۇرۇلغاندەك بولدى . ئوتتۇرا ياشلىق ،
 ۋىجىككىنە ئادەم قىزنى كۆرۈپ ھاڭۋېقىپ قالدى - دە ، ئۇنىڭ
 ئالدىغا كېلىپ سورىدى .
 — بىرەر ئىش بىلەن كەلگەنمىدېڭىز ؟